



TARTU MAAKOHUS

KOHTUOTSUS **EESTI VABARIIGI NIMEL**

Otsuse tegemise aeg ja koht	22. oktoober 2008 Tartu Maakohtu Viljandi kohtumajas
Kriminaalasi	nr 1-08-13871 (kohtueelses menetluses nr 08260104906) riik <i>versus</i> Andres Küttmann
Menetlus	kohtuistung kiirmenetluses järgides kokkuleppemenetluse sätteid
Kohtukoosseis	kohtunik Toomas Lillsaar
Kohtuistungi sekretär	Irina Meremaa
Prokurör	Maiken Mardim
Süüdistatav	Andres Küttmann (isikukood 36506146010; elukoht xxxxxx xxxx xxxxxxxx xxxx xxxxx-xxxxx xxxx xxxxxxxxxxxx ; töötab; omab kriminaalkaristatust)
Süüdistus	KarS § 424 järgi
Kaitsja	advokaat Vello Sikut

RESOLUTSIOON

Aluseks võtnud kohtulikult arutamisel tuvastatud asjaolud ja kohaldatud seadused ning juhindudes *kriminaalmenetluse seadustiku* (KrMS) §-dest 159 ja 238, tegi kohus otsustused.

Otsustused süüis ja karistamises

- 1 Tunnistada Andres Küttmann süüdi *karistusseadustiku* (KarS) § 424 järgi ja mõista talle karistusena vangistus 5 (viis) kuud; KarS § 69 alusel asendada Andres Küttmannile mõistetud vangistus üldkasuliku tööga 300 (kolmsada) tundi ja määrata üldkasuliku töö tegemise tähtajaks 1. november 2009; üldkasuliku töö tegemisel allutada Andres Küttmann KarS § 75 lg-s 1 sätestatud käitumiskontrollile alalise elukohaga xxxxxx xxxx xxxxxxxx xxxx xxxxx-xxxxx xxxx xxxxxxxxxxxx; määrata Andres Küttmannile katseajaks KarS § 75 lg 2 alusel käitumiskontrolli ajal kohustusena osalema kriminaalhoolduse poolt organiseeritud sotsiaalabiprogrammis (liiklusohutuseprogramm); KarS § 50 lg 1 alusel mõista Andres Küttmannile lisakaristus mootorsõiduki juhtimise õiguse äravõtmine 8 (kaheksaks) kuuks.

1.1 Otsustused kriminaalmenetluse kuludes ja muudes asjaoludes

2. Kriminaalmenetluse kulude osas:

- 2.1 välja mõista Andres Küttmannilt sundraha 3 262.50 (kolm tuhat kakssada kuuskümmend kaks) krooni 50 senti, riigi õigusabi tasu 2 129 (kaks tuhat ükssada kakskümmend üheksa) krooni 90 senti riigi kasuks;
- 2.2 kohtumenetluses määratud korras esinenud kaitsja osutatud riigi õigusabi ja sellega seotud kulutuste eest osutatud tasu 147.50 krooni arvestada riigi selleks otstarbeks määratud vahendite arvelt advokaat Vello Sikutile.

Selgitused kohtuotsuse peale edasikaebamise korras ja otsuse täitmisel

3. Selgitada:

- 3.1 käitumiskontrollile allutatud süüdimõistetule nimetab kriminaalhooldaja kriminaalhooldus-osakonna juhataja ning kui süüdimõistetu katseajal ei järgi kontrollnõudeid või ei täida talle

- pandud kohustusi, võib kohus kriminaalhooldusametniku sellekohase ettekande alusel määrata täiendavaid kohustusi, pikendada katseaega kuni ühe aasta võrra või pöörata karistus täitmisele;
- 3.2 üldkasuliku töö täitmisele pööramiseks saadetakse kohtuotsus täitmiseks süüdimõistetu elukohajärgsele kriminaalhooldusosakonnale;
- 3.3 kriminaalmenetluse kulud loetakse tasutuks ja otsust kriminaalmenetluse kuludes kohtutäiturile täitmisele pööramiseks ei saadeta, kui süüdimõistetu on kohtukulud täies ulatuses tasunud kohtuotsuse jõustumisest alates ühe kuu jooksul Rahandusministeeriumi kontole nr 10220034800017 SEB Pangas või kontole nr 221023778606 Hansapangas (tasumisel viitenumber 2800049874);
- 3.4 kriminaalmenetluse kulude hüvitamise ja väljamõistmise peale võib KrMS § 189 lg 3 kohaselt vaidlustada kohtuotsusest eraldi määruskaebuse esitamisega (KrMS §-de 383 – 392);
- 3.5 kohtuotsuse peale edasikaebamise kord on sätestatud KrMS §-des 318 – 321, millede kohaselt kohtuotsuse peale on õigus edasi kaevata kohtumenetluse pooltel Tartu Maakohtu Viljandi kohtumaja kaudu Tartu Ringkonnakohtule kirjaliku apellatsiooni esitamisega viieteistkümnepäeva jooksul, alates päevast, mil kohtumenetluse pooltel on võimalik kohtus tutvuda kohtuotsusega; apellatsioonioiguse kasutamise soovist tuleb teatada Tartu Maakohtule Viljandi kohtumaja kaudu kirjalikult seitsmepäeva jooksul, alates kohtuotsuse kuulutamisest.

ASJAOLUDE KIRJELDUS JA OTSUSE PÕHJENDUSED

1. Süüdistus

Süüdistusest nähtuvalt on Andres Küttmann toime pannud kuriteona mootorsõiduki juhtimise joobeseisundis KarS § 424 järgi, mis seisnes: juhtis 13. septembril 2008. a kell 16.10 Viljandi maakonnas Suure-Jaani vallas Reegoldi-Lahmuse teel mootorsõidukit Opel Vectra registreerimismärgiga 078 APX joobeseisundis.

2. Kriminaalasjas sõlmitud kokkulepe

Prokuratuur ja süüdistatav on taotlenud kriminaalasja lahendamist kokkuleppemenetluses. Prokuröri, süüdistatava ja süüdistatava kaitsja on sõlminud kokkuleppe süüdistatava süüdimõistmiseks KarS § 424 järgi motosõiduki juhtimises joobeseisundis ning karistamiseks vangistusega 5 kuud. KarS § 69 alusel asendada karistus 5 (viis) kuud vangistust üldkasuliku tööga, arvestades, et ühele päevale vangistusele vastab 2 tundi üldkasulikku tööd, seega kohustub süüdistatav tegema 300 (kolmsada) tundi üldkasulikku tööd. Määrata üldkasuliku töö tegemise tähtjaks 1. november 2009. a. Üldkasuliku töö tegemisel allutada Andres Küttmann KarS § 75 lõikes 1 sätestatud käitumiskontrollile alalise elukohaga xxxxxx xxxx xxxxxxxx xxxx xxxxx-xxxx xxxx xxxxxxxxxxxx. Tulenevalt KarS § 75 lg 2 p 8 on Andres Küttmann kohustatud käitumiskontrolli ajal osalema kriminaalhoolduse poolt organiseeritud sotsiaalabiprogrammis (liiklusohutuseprogramm). KarS § 50 lg 1 p 1 kohaselt võtta mootorsõiduki juhtimise õigus ära 8 (kaheksa) kuuks.

3. Kohtuliku uurimise tulemused

Kiirmenetluse kohaldamise alused on sätestatud KrMS §-s 256¹, milles on sätestatud, et kui isik on teise astme kuriteos kahtlustatav, mille tõendamiseseme asjaolud on selged ja mille kohta on kogutud kõik vajalikud tõendid, võib prokuratuur kohtult taotleda kriminaalasja lahendamist kiirmenetluses; taotlus esitatakse 48 tunni jooksul alates isiku vahetult kuriteo toimepanemise järel kahtlustatavana ülekuulamisest või isiku kahtlustatavana kinnipidamisest.

KarS § 256² lg 2 kohaselt vajaduse korral teeb prokuratuur toiminguid lihtmenetluste kohaldamiseks; sellisel juhul lisatakse protokollile KarS §-s 245 (kokkulepe) või 252 (süüdistusakti põhiosa käskmenetluses) nimetatud andmed; KarS § 240 p-des 2 ja 3 (kannatanu või

tsiviilkostja nõusoleku, süüdistatava ja tema kaitsja nõusolekute protokollimine kokkuleppemenetluseks) nimetatud toiminguid kannatanu suhtes võib teha uurimisasutus.

Prokuratuur koostab süüdistusakti, lisades kiirmenetluse protokollile KrMS §-s 154 sätestatud andmed (kahtlustatava ütlused ja muud ülekuulamise andmed vastavalt KrMS § 76 lg-le 1 või viide kahtlustatava ülekuulamisele eraldi protokollis; kahtlustatava seisukoht kriminaalasja arutamist tunnistajaid välja kutsumata; tunnistaja ütlused ja muud ülekuulamise andmed vastavalt KrMS §-le 74 või viide tunnistaja ülekuulamisele eraldi protokollis; 4) muude tõendite loetelu; KarS § 218 lg-1 sätestatud andmed, kui isik on kahtlustatavana kinni peetud) arvestades kiirmenetluse protokollis erisusi (KrMS § 256² lg 2).

Kohus peab võimalikuks menetleda kriminaalasja kohtus kiirmenetluses järgides kokkuleppemenetluse sätteid.

3.1. Põhjendused süüdimõistmises

Kokkuleppemenetluse alus on sätestatud KrMS §-s 239, mille kohaselt kohus võib süüdistatava ja prokuratuuri taotlusel lahendada kriminaalasja kokkuleppemenetluses. Vastavalt KrMS § 239 lg-le 2 on kokkuleppemenetluse kohaldamine võimalik kuriteos, mille eest karistusseadustik näeb ette kergeima karistusena vähem kui neli aastat ja raskeimaks võimalikuks karistuseks ei ole eluaegset vangistust ning kokkuleppemenetlusega nõustuvad süüdistatav, kaitsja ja prokuratuur. Kohus pidas võimalikuks järgida kiirmenetluses kokkuleppemenetluse sätteid.

Kohtuistungil süüdistatav kinnitas, et on kokkuleppest aru saanud ja nõustus vastavalt kokkuleppele süüdimõistmises ning karistamises.

Kriminaaltoimiku materjalide alusel ja kohtuliku arutamise põhjal tegi kohus järeldused, et kokkulepete sõlmimine on olnud süüdistatavate tõeliste tahete avaldused ja kriminaalasja menetlemisel on järgitud kokkuleppemenetluse sätteid.

Lähtudes KrMS §-st 306 ei tekkinud kohtul kohtuotsuse tegemisel lahendatavates küsimustes kahtlusi, mis oleks tinginud kokkuleppemenetlusest keeldumise ja prokuratuurile kriminaaltoimiku tagastamise vastavalt KrMS § 248 lg 1 p-le 2. Kohus tuvastas, et kriminaalasja menetlemisel on tõendamiseseme asjaolud selged, vastavuses õiguslike kvalifikatsiooniga ning süüdistatav tuleb süüdi mõista vastavalt sõlmitud kokkuleppele.

3.2. Põhjendused karistuse mõistmisel

KarS § 424 näeb ette süüdlase karistamise rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega. Kohus ei tuvastanud asjaolusid, mis välistaksid süüdistatava karistamise kokkuleppemenetluses. Süüdistatavat tuleb karistada vastavalt sõlmitud kokkuleppele.

4. Kohtu põhjendused kriminaalmenetluse kulude hüvitamiseks

Menetluskulud on sätestatud KrMS §-s 175. Vastavalt KrMS § 189 lg-le 1 kohtueelses menetluses kriminaalmenetluse kulude hüvitamine otsustatakse uurimisasutuse või prokuratuuri määrusega ning KrMS § 189 lg 2 kohaselt kohtumenetluses otsustatakse kriminaalmenetluse kulude hüvitamine kohtumääruse või kohtuotsusega.

KrMS § 175 lg 1 kohaselt on menetluskulude süüdimõistva kohtuotsusega kaasnev sundraha, mis KrMS § 179 lg 1 kohaselt on teise astme kuriteo puhul 1,5 palgamäära, s. o 6 525 krooni. KarS § 256⁵ lg 2 kohaselt süüdimõistvat kohtuotsust kiirmenetluses tehes vähendab KarS § 179 lg-s 1 sätestatud sundraha suurust, kuid mitte rohkem kui poole võrra. Põhjendatud on määrata süüdimõistetul sundraha suuruseks 3 262.50 krooni.

KrMS § 175 lg 4 kohaselt on menetluskuludeks määratud kaitsjale makstud tasu. Kaitsja osavõtt kohtumenetlusest on kohustuslik. Vastavalt KrMS § 43 lg-le 2 kaitsja määrab uurimisasutus, prokuratuur või kohus, kui süüdistatav ei ole endale kaitsjat valinud, kuid on taotlenud kaitsja määramist või kui süüdistatav ei ole endale kaitsjat taotlenud, kuid kaitsja osavõtt on kohustuslik KrMS § 45 järgi. Vastavalt riigi õigusabi seaduse § 4 lg 3 p-le 1 on riigi õigusabiks määratud kaitse kriminaalmenetluses. Justiitsministri 26. jaanuari 2005 määrusega nr 2 *Riigi õigusabi osutamise eest makstava tasu arvestamise alused, maksmise kord ja tasumäärad ning riigi õigusabi kulude hüvitamise ulatus ja kord* on kehtestatud määratud kaitsja tasumäärad kohtulikus menetluses olenevalt menetluse liigist ja kuriteo raskusastmest.

Süüdistatava Andres Küttmanni kaitsja esinemise eest kohtueelsel uurimisel on määratud hüvitamisele kuuluvaks summaks riigi õigusabi tasuna 1 982.40 krooni. Süüdistatava Andres Küttmanni kaitsja on esitanud kohtus aruande, millede kohaselt on ta kohtulikus menetluses osutatud õigusteenust, mille hinnaks on riigi õigusabina 147.50 krooni.

Kaitsja kohtus esitatud aruanne kaitsjatasus on usaldusväärne, vastavuses kehtestatud advokaadi tasumääradega ja tuleb kaitsjale tasuda.

Vastavalt KrMS § 180 lg-le 1 hüvitab süüdimõistva kohtuotsuse korral menetluskulud süüdimõistetu ning kriminaalmenetluse kulude hüvitamise otsustuses määratakse kulude hüvitaja ja suurus. Vastavalt KrMS § 180 lg 3 menetluskulusid määrates arvestab kohus süüdimõistetu varalist seisundit ja resotsialiseerumise väljavaateid. Kui menetluskulude hüvitamine ilmselt käib süüdimõistetule üle jõu, jätab kohus osa neist riigi kanda.

Kriminaalmenetluse kulude hüvitamiseks tuleb Andres Küttmannilt välja mõista kriminaalmenetluse kuludena sundraha 3 262.50 krooni, riigi õigusabi tasu 2 129.90 (1 982.40 + 147.50) krooni riigi kasuks. Kohus ei tuvastanud asjaolusid, et menetluskulude sellistes määrades hüvitamine oleks süüdimõistetul üle jõu käivaks kohustuseks.

5. Kohtu muud põhjendused

KrMS § 408 lg 2 kohaselt kohtuotsus jõustub, kui apellatsiooni esitamise tähtaeg on möödunud.

KrMS § 412 lg 2 kohaselt süüdimõistev kohtuotsus pööratakse täitmisele selle jõustumisest või kriminaalasja apellatsiooni- või kassatsioonikohtust tagastamisest alates kolme päeva jooksul.

KrMS § 423 kohaselt kriminaalmenetluse kulude sissenõudmisel järgitakse KrMS sätteid rahalise karistuse täitmisele pööramise kohta. Sellest tulenevalt kohtuotsus kriminaalmenetluse kuludes pööratakse täitmisele juhul, kui süüdimõistetu ei ole ühe kuu möödumisel kohtuotsuse jõustumisest kohtukulusid tasunud ja sellekohast tõendit kohtule esitanud.

Toomas Lillsaar
Kohtunik